

Miljoenenfeest met vier pausen

Heiligverklaring Johannes XXIII en Johannes Paulus II voert ook Belgen naar Rome

- ▶ Anderhalf miljoen belangstellenden
- ▶ Jonge Vlamingen en Walen kampeerden in de tuin van het Belgisch College
- ▶ Heiligen helpen hen om te blijven geloven

Jozefien VAN HUFFEL

Middernacht in metrostation Ottaviano in Rome, vlak bij het Vaticaan. Een jonge Waalse priester leest een sms-bericht voor aan zijn gezelschap. „Het plein is open. En nu al helemaal vol.” Een metrostel stopt en honderden mensen stappen uit, bepakt met slaapzakken en mondvoorraad, plastic zeil en stoeltjes. Op straat voegen ze zich bij duizenden anderen. Allemaal zijn ze klaar om de nacht buiten door te brengen, want ze willen de dubbele ceremonie van morgen graag vanaf een goede plek beleven, al zal dat misschien al niet meer op het Sint-Pietersplein zijn. Het groepje Belgen kiest echter voor enkele uurtjes slaap en stapt de haast lege metro in.

Zo'n twee miljoen pelgrims zouden voor de heiligverklaring van Johannes XXIII en Johannes Paulus II in Rome zijn. Een groep van een zeventigtal Belgen opende haar reis, gezamenlijk georganiseerd door de Vlaamse en Waalse jongerenpastoraal, met een gebedsmoment in de Brusselse Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal. „De Kerk is geen race om als eerste bij God te zijn”, klonk het er in een citaat van paus Franciscus. „De Kerk is een bedevaart, die iedereen sa-

men aflegt en waarbij de een de ander vooruithelpt.”

Dat blijkt alvast te gelden als er tenten moeten worden opgezet. De jongeren kamperen immers in de tuin van het Belgisch College in Rome. „De jonge Karol Woytila verbleef als student ooit in ons college, weliswaar op een andere locatie”, vertelt rector Dirk Smet. Hij wijst op een houten borstbeeld in de kapel: een glimlachende Johannes Paulus II, vervaardigd naar aanleiding van diens zaligverklaring in 2011.

Vanuit het college wordt de stad verkend. De kleine Kerk van het Centro San Lorenzo vlak bij het Sint-Pietersplein bijvoorbeeld, dat Johannes Paulus II begin jaren 1980 aan de jongeren wereldwijd schonk als ontmoetingsplek en waar nu het oorspronkelijke Wereldjongerendagenkruis is ondergebracht. Een van de meisjes haalt haar gitaar boven en de groep trakteert toevallige voorbijgangers op muziek en zang, half in het Nederlands en half in het Frans.

„Ik ben hier om andere gelovigen te ontmoeten, maar ook omdat een nieuwe heilige hoop geeft”

„Ik ben hier ook om nieuwe mensen te ontmoeten”, zegt de jonge Gentse kok Bruno de Hemptinne, „maar Johannes Paulus II betekent ook wel iets voor mij. Tijdens de Wereldjongerendagen in Keulen in 2000 trof hij me als een gemoedelijke man. Het is schitterend hoe hij erin slaagde jonge mensen samen te brengen, ook na zijn

dood. Ik hoop dus dat dit verhaal zal blijven duren.”

Van het intieme van San Lorenzo op vrijdag leidt de bedevaart naar de menigte op zondag, verenigd rond tientallen schermen in meerdere straten. Terwijl paus Franciscus daarop prominente aanwezigen groet, plaatst een jongen aan de voet van de Engelenburch een kaarsje op een zelf ingekleurde tekening van landgenoot Karol Woytila. Enkele meisjes babbelen bij, een vrouw bidt een rozenhoedje naast een man die nog even slaapt.

Kathy de Foy staat hier met haar echtgenoot Guillaume en dochter, terwijl haar zoon ergens op het plein een plaats bemachtigde. „De kracht van ons gezin kan alleen bestaan dankzij de kracht van God”, zegt ze. „Je merkt dat sommige mensen hier veeleer voor het gemeenschapsgevoel zijn, wij meer voor de gebedservaring.”

Op het Sint-Pietersplein en op de schermen verklaart paus Franciscus zijn beide voorgangers heilig, terwijl paus Benedictus XVI toekijkt. De eucharistieviering nadien is een ingetogen feest voor alle aanwezigen, met teksten in diverse talen en met vijfhonderd priesters die, onder de typische paraplu's in de pauskleuren, de communie uitreiken.

„Eigenlijk passen deze twee heiligen perfect in deze tijd”, mijmert Kathy de Foy, wanneer Franciscus alweer prominenten uitwijft en de pelgrims stilaan de Eeuwige Stad verlaten. „Johannes XXIII, die het initiatief nam tot het Tweede Vaticaanse Concilie, geeft een antwoord op de crisis in de Kerk. Maar ook de families staan onder druk en Johannes Paulus II was de paus van de gezinnen.”

STANDPUNT

Bert CLAERHOUT

Waar heiligen ons moeten toe inspireren

„Honderdduizenden pelgrims op en rond het Sint-Pietersplein in Rome, honderden bisschoppen en kardinalen, tientallen staats- en regeringsleiders, miljoenen kijkers die de plechtigheid op het televisiescherm volgden – de heiligverklaring van de pausen Johannes XXIII en Johannes Paulus II bracht de grote massa op de been. Ook de media besteedden ruim aandacht aan die historische gebeurtenis. Nooit eerder werden twee pausen op eenzelfde dag heilig verklaard. Bovendien ging het om twee uiteenlopende figuren die de rooms-katholieke Kerk na de Tweede Wereldoorlog op hun manier grondig hebben beïnvloed. Johannes XXIII, de goede herder, deed dat door het Tweede Vaticaanse Concilie bijeen te roepen. Johannes Paulus II gaf de Kerk een internationaal aanzien. Desondanks stonden ook zij destijds bloot aan kritiek en ook zij maakten fouten. Net zoals Petrus, de apostel en eerste paus, in de fout ging toen hij loochende dat hij Jezus kende. Toch werd hem alles vergeven. Ook een heilige is deels een falende mens.

Nieuw onderzoek leert dat het wantrouwen tegenover religie en geloof in ons land zeer groot blijft

De luister en de media-aandacht waarmee de heiligverklaring in Rome gepaard ging, verwijst naar een glorieus traditie, maar staat in schril contrast met het zwakke aanzien van de Kerk in grote delen van West-Europa. Door de secularisering en de individualisering daalde in Europa niet alleen het vertrouwen in het instituut Kerk, maar ook in het geloof als een positieve kracht om het leven te sturen. Een recente studie van het internationale onderzoeksbureau Win/Gallup bevestigt dat nogmaals. Het bureau legde wereldwijd de vraag voor: „Speelt godsdienst een positieve of een negatieve rol in uw land?” Bijna 60 procent van de ondervraagden beoordeelt de maatschappelijke rol van de godsdiensten positief, 22 procent negatief. Moslims, protestanten en katholieken staan aanzienlijk positiever ten aanzien van godsdiensten dan anderen. Zwart-Afrika en Noord- en Zuid-Amerika behalen positieve scores, respectievelijk 65 en 54 procent. In West-Europa daarentegen zegevierden het wantrouwen en de onvrede. Dat geldt zeker voor landen als Zweden, Spanje, Frankrijk, Nederland en België. Ons land haalt een negatieve score van 30 procent. Alleen Denemarken doet het in Europa nog slechter met 36 procent.

Voor Brigitte Maréchal, godsdienstsociologe aan de Université Catholique de Louvain (UCL), is er meer aan de hand dan de secularisering alleen. Ze wijt de negatieve houding ten overstaan van de godsdiensten in ons land ook deels aan het verlies van vertrouwen in het instituut Kerk. Het vasthouden aan achterhaalde dogma's en de misbruikschandalen zijn daar volgens haar niet vreemd aan. Maréchal wijst voorts op het toenemende radicalisme, in het bijzonder in de islamitische gemeenschap, dat mensen tegen elkaar opzet in plaats van bruggen te slaan. Christenen worden al langer vreemd bekeken, vertelde Maréchal in *Le Soir*, maar de berichtgeving over radicale islamitische groeperingen zoals Sharia4Belgium en de pedofilieschandalen, hebben de negatieve perceptie over geloof en religie in grote mate versterkt.

Hoe historisch de viering van de heiligverklaring van de pausen Johannes XXIII en Johannes Paulus II op het Sint-Pietersplein ook was, zo'n plechtigheid alleen brengt het geloof niet terug. Heiligen worden traditioneel beschouwd als voorbeeldfiguren. Dat betekent dat de gemeenschap van gelovigen in hun doen en laten inspiratie vindt om de Blijde Boodschap te ontdekken. Het is nu aan ons om daarop in te gaan, om in ons dagelijkse leven het geloof te beleven en ons met andersdenkenden te verzoenen. Alleen op die manier helpen we de Kerk bij de tijd te brengen – de grote droom van Johannes XXIII – en laten we zien dat godsdienst een positieve inbreng in de samenleving heeft. Als we willen dat deze of gene paus heilig wordt verklaard, zijn we het achteraf aan onszelf verplicht te tonen waarom we dat wilden.„

Moeder en zoon in de massa, met ingekleurde tekening van Johannes Paulus II. © Jozefien Van Huffel